

MOGEN, KUNNEN, WILLEN, DOEN.

***DE GEMEENTELIJKE RECHTSPOSITIEREGELINGEN KRITISCH
DOORGELICHT***

20 MEI 2011

PROF. DR. WOUTER VAN DOOREN
ONDERZOEKSGROEP MANAGEMENT & BESTUUR - UNIVERSITEIT ANTWERPEN

MOGEN, KUNNEN, WILLEN, DOEN.

De gemeentelijke rechtspositieregelingen kritisch doorgelicht

Prof. Dr. Wouter VAN DOOREN

Onderzoeksgroep Management & Bestuur
Universiteit Antwerpen

Inhoud

1. De nieuwe gemeentelijke rechtspositieregeling
2. Het SBOV onderzoek
3. Resultaten
 - Mogen?
 - Kunnen?
 - Willen?
 - Doen?

- **Het Gemeentedecreet beloofde meer autonomie**

3.5.3. Inhoudelijke krachtlijnen van de rechtspositieregeling

a) Meer autonomie

In overeenstemming met de algemene principes van het ontwerp van gemeentedecreet genieten de gemeenten ook op het vlak van de vaststelling van de rechtspositieregeling een grotere autonomie. De Vlaamse Regering stelt wel de minimale voorwaarden betreffende de rechtspositieregeling vast. Maar, in uitvoering van het regeerakkoord, bevat het decreet waarborgen voor de gemeenten om hun personeelsbeleid, ook via de rechtspositieregeling, op maat in de door hen gewenste richting te sturen. Dat komt tot uiting in de verschillende deelaspecten van de rechtspositieregeling.

Uit de memorie van toelichting

→ **Rechtspositiebesluit**

→ **Gemeentelijk RPR**

Onderzoeksthema

- Gemeentelijke autonomie en centrale sturing toegepast op de RPR

Onderzoeksvragen

- Hoeveel ruimte laat het *Vlaamse Rechtspositiebesluit* aan de lokale besturen?
- Hoe vullen gemeenten deze beleidsruimte in?
- Wat zijn de barrières? Wat zijn beleidsimplicaties?

Onderzoeksmethode

- Analyse van de RPR van de gemeenten
- Survey bij gemeentesecretarissen (respons 83%, waarvoor dank!)

Onderzoeksteam

- Hoofdpromotor: prof. Ria JANVIER
- Onderzoek door Nele PEETERS en Chiara DE CALUWÉ

MOGEN?

- Laat het rechtspositiebesluit de beloofde ruimte voor lokale besturen?

NIVEAU	LOKAAL		CENTRAAL
AARD	VERPLICHT	FACULTATIEF	Type 1
Gedetailleerdheid centrale regelgeving			
BEPERKT	Type 2	Type 4	
UITGEBREID	Type 3	Type 5	

5

MOGEN?

- Laat het rechtspositiebesluit de beloofde ruimte voor lokale besturen?

NIVEAU	LOKAAL		CENTRAAL
AARD	VERPLICHT	FACULTATIEF	62,30%
Gedetailleerdheid centrale regelgeving			
BEPERKT	5,84%	12,90%	
UITGEBREID	12,65%	6,33%	

6

MOGEN?

- **Meer autonomie? Vergelijking met de situatie anno 2007**

Personeelsformatie: meer lokale autonomie

Werving & Selectie: status quo

Loopbaan: minder lokale autonomie

Verloning: status quo

Vorming: meer lokale autonomie

Evaluatie: status quo

Uitstroom: minder lokale autonomie

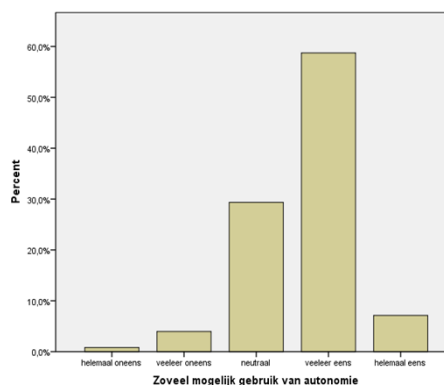
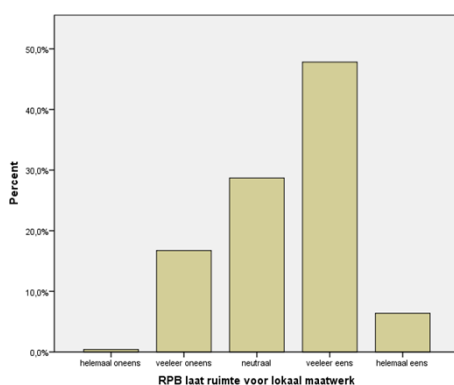
Verloven & Afwezigheden: minder lokale autonomie

Evaluatie regelgeving: gevarieerd pallet, een aantal mogelijkheden, maar geen aardverschuiving...

MOGEN?

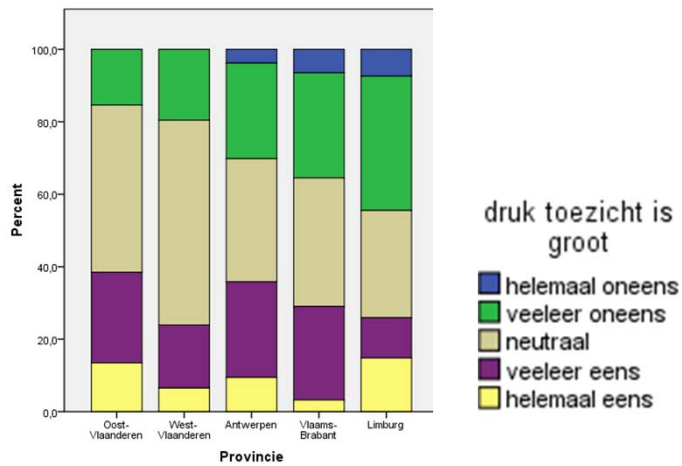
- **Wat is de mening van de secretarissen?**

MOGEN?

- Mag het van het toezicht?

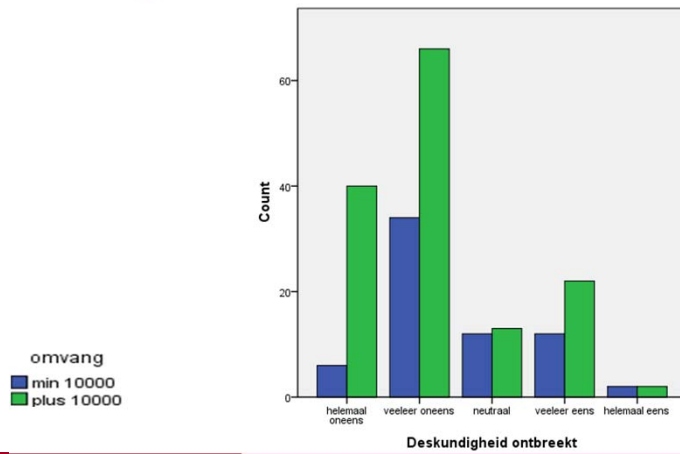
MOGEN?

	Helemaal oneens	Veeleer oneens	Neutraal	Veeleer eens	Helemaal eens	
Met vragen kunnen we steeds terecht bij de toezichthoudende overheid.	1,0%	3,8%	11,9%	57,6%	25,7%	✓
De opmerkingen van de toezichthoudende overheid zijn terecht.	0,5%	7,6%	41,4%	43,3%	7,1%	✓
Dankzij de begeleiding van de toezichthoudende overheid zijn we tot een beter aangepaste rechtspositieregeling gekomen.	4,8%	15,2%	43,8%	29,0%	6,7%	✓
Het modelstatuut van de toezichthoudende overheid was nuttig.	0,5%	2,9%	10,5%	58,6%	26,7%	✓
De opmerkingen van de toezichthoudende overheid maken geen onderscheid tussen hoofd- en bijzaken.	4,8%	18,1%	41,0%	29,0%	6,2%	✓
Bij de uitoefening van het toezicht beperkt de toezichthoudende overheid zich tot een toetsing aan het recht en aan het algemeen belang, zoals vastgelegd in het Gemeentedecreet.	2,9%	23,3%	30,5%	35,2%	8,1%	✓

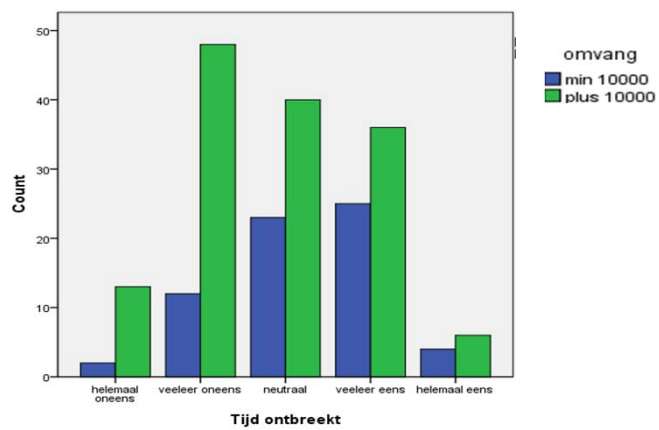
N = 210

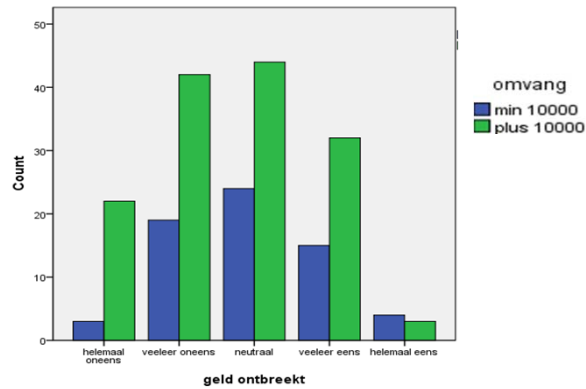
Deskundigheid

Tijd

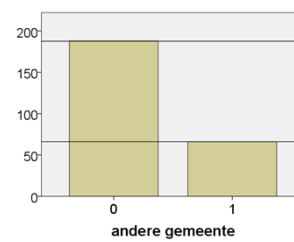
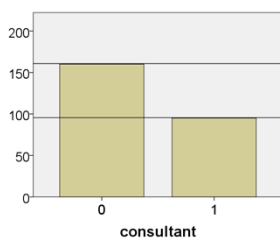

Geld

Wat ontbreekt?

- 'Tijd' en 'deskundigheid', meer in kleine gemeenten (- 10000) (significant verschil)
- 'Financiële middelen', wordt gelijk beoordeeld

- Consultants in 40% van de gemeenten, verhoudingsgewijs meer in deze met minder dan 10.000 inwoners
- Weinig samenwerking tussen gemeenten
- Positieve evaluaties over werk van consultants en over samenwerking

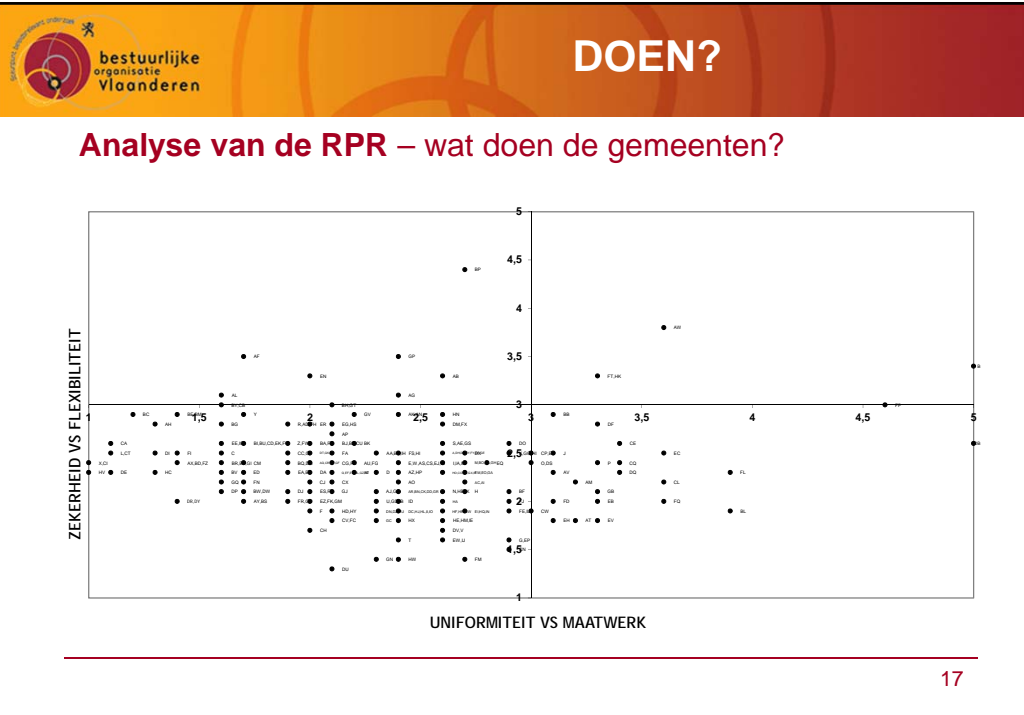
Wil de politiek mee?

- Belangrijkste rol voor individuele politieke actoren
 - Burgemeester
 - Schepen van personeel
- Invloed collegiale organen veeleer klein
- Ambtelijke niveau bereidt RPR voor, politiek legt finale beleidskeuzes vast
- Samenwerking wordt bij de meeste gemeenten als positief ervaren

Wil de vakbond mee?

- ACV-Openbare Diensten vaste waarde; ACOD en VSOA in mindere mate
- Invloed ACV-openbare diensten het grootst
- Gemiddeld aantal wijzingen doorgevoerd onder invloed van vakbond
- Wijzingen van gemiddeld belang (bv. verlofdagen,...)
- Samenwerking constructief

- bestuurlijke organisatie Vlaanderen**
- # DEBAT
- ## Welke onderwerpen komen naar voor?
- Schaaldiscussie?
 - Rol toezicht: coach en/of scheidsrechter?
 - Autonomie en beleidsruimte op juiste onderwerpen?
 - Dynamiek van regelgeving? Is er een vicieuze cirkel?
 - Spanning (LAT relatie?) tussen overheidsmanagement en recht?
- 18